

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข กรณีชราภาพ

(ข้อมูล ณ ๐๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑)

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

เงื่อนไขการเกิดสิทธิกรณีบ้านนาถุชราภาพ

- จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๘๐ เดือน ไม่ว่าจะระยะเวลา ๑๘๐ เดือนจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม
- มีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์
- ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

เงื่อนไขการเกิดสิทธิกรณีบำเหน็จชราภาพ

- จ่ายเงินสมทบไม่ครบ ๑๘๐ เดือน
- ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง
- มีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ หรือเป็นผู้ทุพพลภาพ หรือถึงแก่ความตาย

ประโยชน์ทดแทนกรณีบ้านนาถุชราภาพ

- กรณีจ่ายเงินสมทบมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ เดือน มีสิทธิได้รับเงินบ้านนาถุชราภาพเป็นรายเดือน ในอัตราร้อยละ ๒๐ ของค่าจ้างเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้ายที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

- กรณีที่มีการจ่ายเงินสมทบเกิน ๑๘๐ เดือน ให้ปรับเพิ่มอัตราบ้านนาถุชราภาพตามข้อ ๑ ขึ้นอีก ในอัตราร้อยละ ๑.๕ ต่อ ระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบทุก ๑๒ เดือน สำหรับระยะเวลาที่จ่ายเงินสมทบเกินกว่า ๑๘๐ เดือน

ประโยชน์ทดแทนกรณีบำเหน็จชราภาพ

- กรณีที่มีการจ่าย เงินสมทบต่ำกว่า ๑๒ เดือน ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ มีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบ เพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ กรณีที่มีการจ่ายเงินสมทบ ตั้งแต่ ๑๒ เดือนขึ้นไป ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ มีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนและ นายจ้างจ่ายเงินสมทบ เพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ พร้อมผลประโยชน์ตอบแทน ตามที่ สำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนด

- กรณีผู้รับเงิน บ้านนาถุชราภาพถึงแก่ความตายภายใน ๖๐ เดือน นับแต่เดือนที่มีสิทธิได้รับเงินบ้านนาถุชราภาพให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพจำนวน ๑๐ เท่าของเงินบ้านนาถุชราภาพรายเดือนที่ได้รับคราวสุดท้าย ก่อนถึงแก่ความตาย

หลักฐานที่ต้องใช้เพื่อขอรับประโยชน์ทดแทน กรณีชราภาพ

- แบบคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ (สปส. ๒-๐๑)

กรณีผู้ประกันตนถึงแก่ความตาย

- สำเนาบัตรและสำเนาทะเบียนบ้านผู้ตาย
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้มีสิทธิรับเงินบำเหน็จชราภาพ
- สำเนาทะเบียนสมรสของผู้ประกันตนและของบริดามารดา (ถ้ามี)
- สำเนาสูติบัตรของบุตรหรือสำเนาทะเบียนบ้านของบุตร กรณีไม่มีสูติบัตร
- หนังสือระบุให้เป็นผู้มีสิทธิรับเงินบำเหน็จชราภาพ (ถ้ามี)

กรณีบ้านอายุชราภาพ

- สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์หน้าแรก ซึ่งมีชื่อและเลขที่บัญชีของผู้ยื่นคำขอ
 - สำเนาสมุดบัญชี เงินฝากธนาคารหน้าแรก ซึ่งมีชื่อและเลขที่บัญชี (กรณีขอรับเงินทางธนาคาร)
- ผ่านทางบัญชีธนาคารของผู้ประกันตน ๑๑ ธนาคาร ดังนี้
- ๑) ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน)
 - ๒) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด(มหาชน)
 - ๓) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน)
 - ๔) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
 - ๕) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน)
 - ๖) ธนาคารทหารไทย จำกัด(มหาชน)
 - ๗) ธนาคารธนาชาติ จำกัด (มหาชน)
 - ๘) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
 - ๙) ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย จำกัด(มหาชน)
 - ๑๐) ธนาคารออมสิน
 - ๑๑) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

ขั้นตอนการขอรับประโยชน์ทดแทน

หลักเกณฑ์ที่จะทำให้ท่านมีสิทธิ คือ

- ผู้ประกันตน/ทายาทผู้มีสิทธิ ต้องกรอกแบบ สปส. ๒-๐๑ พร้อมลงลายมือชื่อและนำมายื่นที่ สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่/สำนักงานประกันสังคมจังหวัดและสาขา (ยกเว้น สำนักงานใหญ่ ในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข) หรือยื่นขอรับทางไปรษณีย์โดยมีหลักฐานครบถ้วน

- เจ้าหน้าที่ตรวจหลักฐานและพิจารณา
- สำนักงานประกันสังคมมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณา
- พิจารณาส่งจ่าย

เงินสด/เช็ค (ผู้ประกันตน/ผู้มีสิทธิมารับด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมารับแทน) ส่งธนาคารให้ผู้ประกันตน โอนเข้าบัญชีธนาคารตามบัญชีของผู้ขอรับประโยชน์ทดแทนหมายเหตุ : เงินบำนาญชราภาพ จ่ายเป็นรายเดือน เงินบำเหน็จชราภาพ จ่ายครั้งเดียว

- * ประโยชน์ทดแทนกรณีบำเหน็จชราภาพ (สำหรับผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบกรณีชราภาพไม่ถึง ๑๘๐ เดือน)
- * กรณีที่จ่ายเงินสมทบกรณี ชราภาพ ไม่ถึง ๑๒ เดือน จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพมีจำนวนเท่ากับ จำนวนเงินสมทบ ที่ผู้ประกันตนจ่ายสมทบ
- * ประกันตนอายุ ๕๕ ปี และสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง ขณะส่งเงินสมทบได้ ๑๐ เดือน ประโยชน์ทดแทน

* กรณีบำเหน็จชราภาพจะได้รับ ๓๐๐ x ๑๐ = ๓,๐๐๐ บาท กรณีที่จ่ายเงินสมทบกรณีชราภาพ ตั้งแต่ ๑๒ เดือนขึ้นไป จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบ ที่ผู้ประกันตนและ นายจ้างนำส่งพร้อมผลประโยชน์ตอบแทน ตามที่สำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนด

ขั้นตอนการขอรับประโยชน์ทดแทน

หลักเกณฑ์ที่จะทำให้ท่านมีสิทธิ คือ

- ผู้ประกันตน/ทายาทผู้มีสิทธิ ต้องกรอกแบบ สปส. ๒-๐๑ พร้อมลงลายมือชื่อและนามาเยินที่ สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่/สำนักงานประกันสังคมจังหวัดและสาขา (ยกเว้น สำนักงานใหญ่ ในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข) หรือยื่นขอรับทางไปรษณีย์โดยมีหลักฐานครบถ้วน

- เจ้าหน้าที่ตรวจหลักฐานและพิจารณา

- สำนักงานประกันสังคมมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณา

- พิจารณาส่งจ่าย เงินสด/เช็ค (ผู้ประกันตน/ผู้มีสิทธิมารับด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมารับแทน) ส่งธนาคารให้ผู้ประกันตน โอนเข้าบัญชีธนาคารตามบัญชีของผู้ขอรับประโยชน์ทดแทนหมายเหตุ : เงินบำนาญชราภาพ จ่ายเป็นรายเดือน เงินบำเหน็จชราภาพ จ่ายครั้งเดียว

* ประโยชน์ทดแทนกรณีบำเหน็จชราภาพ (สำหรับผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบกรณีชราภาพ ไม่ถึง ๑๘๐ เดือน) กรณีที่จ่ายเงินสมทบกรณี ชราภาพ ไม่ถึง ๑๒ เดือน จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพมีจำนวน เท่ากับจำนวนเงินสมทบ ที่ผู้ประกันตนจ่ายสมทบ

* ผู้ประกันตนอายุ ๕๕ ปี และสิ้นสุดสภาพการเป็นลูกจ้าง ขณะส่งเงินสมทบได้ ๑๐ เดือน ประโยชน์ ทดแทน กรณีบำเหน็จชราภาพจะได้รับ ๓๐๐ x ๑๐ = ๓,๐๐๐ บาท กรณีที่จ่ายเงินสมทบกรณีชราภาพ ตั้งแต่ ๑๒ เดือนขึ้นไป จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบ ที่ผู้ประกันตนและ นายจ้างนำส่งพร้อมผลประโยชน์ตอบแทน ตามที่สำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนด

* ตัวอย่าง ผู้ประกันตนอายุ ๕๕ ปี สิ้นสุดสภาพการเป็นลูกจ้างวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ยื่น คำขอรับประโยชน์ทดแทน ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ เจ้าหน้าที่วินิจฉัยในวันเดียวกัน โดยมีรายการนำส่ง เงินสมทบ กรณีชราภาพของผู้ประกันตน ดังนี้

ปี	จำนวนเงินสมทบ นายจ้าง ผู้ประกันตนรวม	
๒๕๔๒-๒๕๕๐	๘๕๐	๑,๗๐๐
๒๕๔๓๑,๕๕๐	๑,๕๕๐	๓,๑๐๐
๒๕๔๔๒,๓๐๐	๒,๓๐๐	๔,๖๐๐
๒๕๔๕๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	๖,๔๐๐
๒๕๔๖๔,๑๐๐	๔,๑๐๐	๘,๒๐๐
๒๕๔๗๒,๘๐๐	๒,๘๐๐	๕,๖๐๐
รวม	๑๔,๘๐๐	๒๙,๖๐๐

วิธีคำนวณผลประโยชน์ตอบแทน

ปี	เงินสมทบเงินสมทบสะสม x อัตรา	ผลประโยชน์ตอบแทน
๒๕๔๒๑,๗๐๐	๑,๗๐๐ x ๒.๔%	= ๔๐.๘๐
๒๕๔๓๓,๑๐๐	(๑,๗๐๐ + ๓,๑๐๐ = ๔,๘๐๐) x ๓.๗%	= ๑๗๗.๖๐
๒๕๔๔๔,๖๐๐	(๔,๘๐๐ + ๔,๖๐๐ = ๙,๔๐๐) x ๔.๒%	= ๓๙๔.๘๐
๒๕๔๕๖,๔๐๐	(๙,๔๐๐ + ๖,๔๐๐ = ๑๕,๘๐๐) x ๔.๓%	= ๖๗๙.๔๐
๒๕๔๖๘,๒๐๐	(๑๕,๘๐๐ + ๘,๒๐๐ = ๒๔,๐๐๐) x ๖.๕%	= ๑,๕๖๐.๐๐
๒๕๔๗๕,๖๐๐	(๒๔,๐๐๐ + ๕,๖๐๐ = ๒๙,๖๐๐) x ๒.๐๐% x ๑๑/๑๒ =	๕๔๒.๖๗
รวม		๓,๓๙๕.๒๗

หมายเหตุ ๑๑/๑๒ หมายถึง ผู้ประกันตนนำส่งเงินสมทบมาแค่ ๑๑ เดือน ภายใน ๑ ปี เงินบำเหน็จชราภาพ และผลประโยชน์ตอบแทนที่ผู้ประกันตนจะได้รับ คือ ๒๙,๖๐๐ + ๓,๓๙๕.๒๗ = ๓๒,๙๙๕.๒๗บาท

ประโยชน์ทดแทนกรณีบำนาญชราภาพ

(สำหรับ ผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบกรณีชราภาพ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๘๐ เดือน ครบอายุ ๕๕ ปี และความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงจะได้รับเงินบำนาญชราภาพ ในอัตราร้อยละ ๒๐ ของค่าจ้างเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้าย)

ตัวอย่าง
ที่ ๑ ๒๐% ของค่าจ้างเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้าย = $\frac{๒๐ \times ๑๓.๐๐๐}{๑๐๐}$ = ๒,๖๐๐

ผู้ประกันตนจะได้รับเงินบำนาญชราภาพเดือนละ ๒,๖๐๐ บาท ไปจนตลอดชีวิต

การหาค่าเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้าย คือ นำค่าจ้าง ๖๐ เดือนสุดท้าย รวมกันแล้วหารด้วย ๖๐
ค่าจ้างเฉลี่ย = ผลรวมของค่าจ้าง ๖๐ เดือน จำนวนเดือน (๖๐ เดือน)

กรณีที่จ่ายเงิน สมทบเกิน ๑๘๐ เดือน ให้ปรับเพิ่มอัตราเงินบำนาญชราภาพขึ้นอีกในอัตราร้อยละ ๑.๕ ต่อระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบครบทุก ๑๒ เดือน สำหรับระยะเวลาที่จ่ายเงินสมทบเกิน ๑๘๐ เดือน

เช่น จ่ายเงินสมทบมาได้ ๑๙๓ เดือน จะได้รับเงินบำนาญชราภาพในอัตรา ๒๑.๕% ของค่าจ้างเฉลี่ย ๖๐ เดือน สุดท้าย เป็นต้น

ตัวอย่างที่ ๒ ตัวอย่างเช่น ผู้ประกันตนทำงานได้รับเงินค่าจ้างเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท มาตลอด และส่งเงินสมทบมาแล้ว ๒๐ ปี อายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ และความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง จะได้รับเงินบำนาญชราภาพเดือนละเท่าใด และหากเสียชีวิตภายใน ๕ ปี จะได้รับเงินหรือไม่อย่างไร

$$\begin{aligned} & \text{๑. ผู้ประกันตนจะได้รับเงินบำนาญ} \\ & = ๑๕ \text{ ปี (แรก) ได้อัตราเงินบำนาญ ๒๐\%} \\ & = ๕ \text{ ปี (หลัง) ได้อัตราเงินบำนาญ (๑.๕\% (ปรับเพิ่ม) \times ๕ปี)} \\ & = ๗.๕\% \\ & \text{รวมอัตราเงินบำนาญ ๒๐ ปี} \\ & = ๒๐\% + ๗.๕\% = ๒๗.๕\% \quad \text{ผู้ประกันตนจะได้รับเงินบำนาญรายเดือน} \\ & = ๒๗.๕\% \text{ ของ } ๑๕,๐๐๐ \text{ บาท} \\ & = ๔,๑๒๕ \text{ บาท/เดือนจนตลอดชีวิต} \end{aligned}$$

๒. กรณีผู้ประกันตนที่ได้รับเงินบำนาญชราภาพเสียชีวิตภายใน ๕ ปี ทายาทผู้มีสิทธิ จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพจำนวน ๑๐ เท่าของเงินบำนาญรายเดือน

$$\begin{aligned} & = ๔,๑๒๕ \text{ บาท} \times ๑๐ \text{ เท่า} \\ & = ๔๑,๒๕๐ \text{ บาท} \end{aligned}$$

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการจ่ายเงินสมทบรายเดือนกับกองทุนประกันสังคมนั้นมิได้สูญเปล่า เพราะนอกจากจะได้รับสิทธิประโยชน์ระหว่างการทำงานมากมายแล้ว เมื่อถึงวัยเกษียณก็ยังคง อุ่นใจได้ว่ามีเงินออมชราภาพไว้เป็นหลักประกัน